

فصل اول

اصول انتخاب در کسب و کار

درس اول / کسب و کار و کار آفرینی
 درس دوم / انتخاب نوع کسب و کار
 درس سوم / اصول انتخاب درست
 درس چهارم / مرز امکانات تولید

فصل اول (اصول انتخاب در کسب و کار)

درس اول (کسب و کار و کار آفرین)

پلکان کار و رشد

❖ ویژگی‌های یک کارآفرین موفق:

- حرکت با چشم باز و پرمیانی ظرفیت‌های خود و اتفاقات اطراف
- رشد قدم به قدم از سطوح ابتدایی تا درجات بالا

❖ نمونه یک کارآفرین موفق ← مصطفی عالی نسب

- ✓ مشاور اقتصادی مصدق
- ✓ لوازم خانگی عالی نسب
- ✓ مشاور اقتصادی رجایی، باهنر و ...
- ✓ مسئول راه‌اندازی مس سرچشمه، فولاد اهواز و ...
- ✓ اولین مدیرعامل ایران ناسیونال

نقش کارآفرینان

❖ کارآفرین کیست؟

- ✓ کسی که با نوآوری و خطرپذیری، محصول جدیدی تولید و عرضه می‌کند.
 - ✓ راه‌های جدیدی را برای تولید کشف می‌کند.
 - ✓ **پیشنی** برای دیدن فرصت‌های کسب و کار دارند که دیگران از مشاهده آن ناتوانند.
 - ✓ **شجاعتی** برای سرمایه‌گذاری جدید دارند که بقیه ندارند.
 - ✓ ایده‌های خود را امیدوارانه تبدیل به کسب و کارهای سودآور می‌کنند.
 - ✓ **مهارت ابتکار عمل** ← عوامل مختلف را کنار هم جمع می‌کند و کالا یا خدمات تولید می‌کنند.
 - ✓ تلاش و کار زیاد ← کسب و کار را زنده نگه می‌دارد.
 - ✓ **آگاهی** و **دانش بسیار** ← اتخاذ تصمیمات مناسب درباره موقعیت شرکت، پیشنهاد محصول، قیمت‌گذاری، تبلیغات، استخدام و ...
 - ✓ **توانایی مالی لازم** برای راه‌اندازی کسب و کار
- (البته ممکن است در شروع کار و با موفقیت کمتر یا عدم موفقیت روبرو بشود)

ویژگی‌های مشترک
کارآفرینان موفق

- ✓ تیزبین ← فرصت‌شناس ← زمانی که شاید دیگران متوجه نشوند
- ✓ نوآور ← ایده‌های جدید ← ایده را به محصول جدید و کسب و کار جدید تبدیل میکند
- ✓ ریسک‌پذیر ← پس‌انداز + خوش‌نامی + شجاعت + تدبیر ← تبدیل به کار جدید
- ✓ خوش‌بین ← واقع‌بین اما مطمئن
- ✓ پرانگیزه ← نظم و انضباط + پایداری + اشتیاق + توانایی حل مسئله
- ✓ یادگیرنده ← از کارشناسان + همکاران و مشتریان ← خود را با شرایط بازار وفق میدهد
- ✓ سازمان‌دهنده ← مدیر ← منابع را مدیریت و هماهنگ میکند

هزینه تولید - درآمد - سود

- ✓ هزینه تولید ← پولی که برای تولید صرف می‌کنند (اجاره - مزد - مواد اولیه - سرمایه فیزیکی)
- ✓ درآمد ← پولی که با فروش محصولات خود به دست می‌آورند

$$\begin{aligned} \sim \\ \text{سود} &= \text{درآمد} - \text{هزینه} \\ 150 - 120 &= 30 \\ 200 - 300 &= -100 \end{aligned}$$

درآمد بیشتر از هزینه = سود

هزینه بیشتر از درآمد = ضرر

کل محصول × قیمت = درآمد

درآمد - هزینه‌ها = سود (یا زیان) حسابداری

کاهش هزینه‌های تولید

افزایش درآمد

❖ برای جلوگیری از ضرر و زیان:

محاسبه درست هزینه‌ها و درآمدها

• یک کارآفرین موفق:

✓ راه حل کاهش هزینه ها، بدون اینکه از میزان تولید کم کنیم:

- صرفه جویی و افزایش بهره‌وری (پرهیز از نیروی کار غیر لازم - صرفه جویی در مواد اولیه و ...)
- جلوگیری از ریخت و پاش‌ها

✓ راه حل افزایش در آمد

- فراهم کردن بازار خوب و فروش کالا به قیمت مناسب

کسب در آمد حلال

- هر انسانی در زندگی خود نسبت به خودش - شهروندان - محیط زیست - هر کس و چیزی که با او در ارتباط است مسئولیت و حق اخلاقی دارد

❖ افرادی که «از آب کره میگیرند»: افراد پدنامی که در آمدشان غیر طبیعی زیاد است، چون ...

- سوء استفاده از رانت‌ها و موقعیتهایی که با فریب و ظاهر سازی پدست می آورند
- به دنبال ارزان خریدن و گران فروختن هستند
- انحصار خرید و فروش یا قاچاق برخی کالاها در دست آنهاست
- با آنها نمی توان وارد رقابت اقتصادی شد
- معمولاً به کسب و کارهای حرام مشغولند
- کالاهای مورد نیاز مردم را احتکار کرده و موقع نیاز گرانتتر می فروشند
- کتابها یا فیلمهای غیر اخلاقی تولید کرده و میفروشند
- با کالاهای غیر واقعی مشتری را فریب می دهند
- رشوه می دهند و رشوه میگیرند
- ربا خوارند

❖ افراد فاقد اخلاق کسب و کار (حرام‌خوار)

رانت‌خوار / گران فروش / قاچاق / احتکار / رشوه گیر و رشوه ده / رباخوار و ...

هم به هموعان خود ظلم میکنند و هم

باعث سقوط اقتصاد خود و جامعه

مسائل

۱- با توجه به اطلاعات ارائه شده در جدول زیر، نتیجه عملکرد سالیانه یک بنگاه اقتصادی با ۱۰ نفر کارمند و تولید سالیانه ۲۸۰۰ دستگاه و هر دستگاه ۷۵۰۰۰ ریال کدام است؟

۱	اجاره ماهیانه کارگاه تولیدی	۷/۰۰۰/۰۰۰ ریال
۲	مقوق متوسط ماهیانه هر فرد کارمند تولیدی	۵۰۰/۰۰۰ ریال
۳	فرید مواد اولیه مورد نیاز به ارزش هر ماه	۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال
۴	سایر هزینه ها	معادل ۲۰٪ مقوق سالیانه کارمندان

(۱) ۶ میلیون ریال سود

(۲) ۱۲ میلیون ریال سود

(۳) ۶ میلیون ریال ضرر

(۴) ۱۲ میلیون ریال ضرر

سود؟ ضرر؟

۲- با توجه به اطلاعات مربوط به یک کارگاه تولیدی نتیجه عملکرد این کارگاه در طی یک سال گذشته چگونه بوده است؟

الف) اجاره کارگاه ۱۰۰ میلیون ریال در سال

ب) فرید ماشین آلات ۵۰٪ اجاره کارگاه

ج) هزینه فرید های شخصی سالانه صاحب کارگاه ۳۰ میلیون ریال

د) فرید ماده اولیه سه برابر اجاره کارگاه $100 \times 3 = 300$

هـ) درآمد حاصل از فروش محصولات ده برابر فرید ماشین آلات $10 \times 300 = 3000$

و) پرداخت مقوق سالانه دو برابر هزینه فرید های شخصی سالانه صاحب کارگاه $30 \times 2 = 60$

(۱) ۱۰ میلیون ریال سود

(۲) ۱۰ میلیون ریال ضرر

(۳) ۴۰ میلیون ریال سود

(۴) ۴۰ میلیون ریال ضرر

سود = هزینه - درآمد

ضرر ۱۰ - ۵۱۰ = ۵۰۰

۳- با توجه به اطلاعات مربوط به یک کارگاه تولیدی، نتیجه عملکرد این کارگاه در طی یک سال گذشته چگونه بوده است؟
(سراسری ۱۴۰۲ - نوبت اول)

الف) اجاره کارگاه ۳۰ میلیون ریال در سال
ب) خرید ماشین آلات ده برابر اجاره کارگاه

$$10 \times 30 = 300$$

ج) خرید ماشین فرزند مدیر کارخانه ۲۰ میلیون ریال

د) خرید ماده اولیه دو برابر اجاره کارگاه

$$2 \times 30 = 60$$

ه) درآمد حاصل از فروش محصولات ده برابر خرید مواد اولیه

$$10 \times 60 = 600$$

و) پرداخت حقوق ۱۵۰ میلیون ریال در سال

۲) ۸۰ میلیون ریال سود

۱) ۶۰ میلیون ریال سود

۴) ۸۰ میلیون ریال ضرر

۳) ۶۰ میلیون ریال ضرر

$$\begin{aligned} \text{سود} &= \text{درآمد} - \text{هزینه} \\ 600 - 510 &= 90 \end{aligned}$$

۴- یک واحد تولید گفش با ۱۰ نیروی کار، به شرح زیر فعالیت میکند. با توجه به درآمد و هزینه های آن سود واقعی این واحد تولیدی چقدر است؟ (کنکور سراسری ۱۴۰۲ - داخل)

$$\frac{1}{8} \times 1100 = 100 \times 12 = 1200 \quad \text{منزل}$$

$$4 \times 10 = 40 \times 12 = 480$$

الف) خرید مواد اولیه در هر ماه یک هشتم سرمایه فیزیکی

ب) دستمزد ماهیانه هر کارگر ۴ میلیون تومان

ج) هزینه آب، گاز و اجاره ماهانه معادل ۲۵٪ حقوق کارگران در طول سال

د) سرمایه فیزیکی (تجهیزات تولیدی) معادل ۸۰۰ میلیون تومان

ه) ماهانه ۱۵۰۰ جفت گفش و با قیمت ۶۰۰ هزار تومان فروخته میشود

و) هزینه فرصت (هزینه پنهان) کارفرما برای شاغل شدن در یک شرکت مهندسی، ماهانه ۲۰ میلیون تومان است

$$6/440/000/000 \quad (1)$$

$$7/120/000/000 \quad (2)$$

$$6/880/000/000 \quad (3)$$

$$6/400/000/000 \quad (4)$$

۵- با توجه به اطلاعات زیر که مربوط به هزینه های یک کارگاه تولیدی فرضی است، نتیجه عملکرد این کارگاه تولیدی در طی یک سال گذشته چگونه بوده است؟ (درآمد سالانه این کارگاه تولیدی معادل ۴ برابر هزینه مقوق سالانه تمامی کارگران است.)

(قلم می)

$$\begin{array}{r} ۳۶۰ \\ ۲۵۰ \\ ۱۲۰ \\ ۹۰ \\ ۵۰ \\ \hline ۸۶۰ \end{array}$$

$$\begin{array}{l} ۵ \times ۱۲ = ۶۰ \\ ۲ \times ۹۰ = ۱۸۰ \end{array}$$

الف) اجاره کارگاه تولیدی ۵ میلیون ریال در ماه

ب) اجاره سالانه تجهیزات تولیدی ۲ برابر اجاره سالانه کارگاه

ج) هزینه خرید مواد مصرفی کارخانه که نزدیک به نصف کارگاه باشد.

د) بازپرداخت وام تجهیزات کارگاه، ۳۰ میلیون ریال در ماه

ه) هزینه پرداخت مقوق تمامی کارگران ۲۵۰ میلیون ریال در سال

و) هزینه سالانه دوره آموزشی مهارت های ایمنی به کارگران، ۱۰ برابر اجاره ماهانه کارگاه

$$۱۰ \times ۵ = ۵۰$$

(۲) ۱۶۰ میلیون ریال، زیان

(۱) ۵۲ میلیون تومان، سود

(۳) ۲۱۰ میلیون ریال، زیان

(۴) ۱۶ میلیون تومان، سود

$$\begin{array}{l} \text{سود} = \text{هزینه} - \text{درآمد} \\ (۴ \times ۲۵۰) - ۸۶۰ = \\ ۱۰۰۰ - ۸۶۰ = ۱۴۰ \end{array}$$

توجه: ۱۴۰ ریال

۶- یک وام تولید لوستر با ۵ نفر نیروی کار به شرح زیر فعالیت میکند. با توجه به درآمد و هزینه های آن، سود واقعی این وام

تولیدی چند میلیون تومان است؟

(قلم می)

الف) فرید مواد اولیه در هر ماه معادل $\frac{1}{16}$ سرمایه فیزیکی سالانه

ب) دستمزد ماهانه هر کارگر ۲ میلیون تومان

ج) هزینه آب و برق، گاز و اجاره سالانه ۲۰ درصد دستمزد کارگران در سال

د) سرمایه فیزیکی (تجهیزات تولید) سالانه معادل ۳۰۰ هزار تومان

و) هزینه فرصت (هزینه پنهان) کارفرما برای شاغل شدن در یک شرکت فنی، ماهیانه ۲۰ میلیون تومان است.

۱۶۰۰ (۴)

۱۸۹۱ (۳)

۱۴۰۰ (۲)

۱۶۱۶ (۱)

۷- با توجه با اطلاعات ارائه شده در جدول زیر، نتیجه عملکرد سالیانه یک باغدار به همراه ۱۲ نفر کارگر مهندس کشاورزی با تولید هفت و نیم تن میوه به ارزش شش و نیم میلیارد تومان، کدام مورد است؟

(کنکور سراسری خارج از کشور ۱۴۰۲)

۱	اجاره ماهیانه باغ	۶۰ میلیون تومان
۲	حقوق متوسط ماهیانه هر کارگر	$\frac{1}{3}$ اجاره وسایل
۳	خرید منزل مسکونی صاحب باغ	۱۰۰ میلیون تومان
۴	اجاره وسایل و ابزار مورد نیاز	۷۵ میلیون تومان
۵	خرید سم و کود مناسب	۴۰ میلیون تومان
۶	کرایه حمل و نقل محصول	۲۰ میلیون تومان
۷	حقوق ماهیانه باغدار و مهندس	۱۲۰ میلیون تومان

۶۰۵(۲) میلیون تومان سود

۵۰۵(۱) میلیون تومان سود

۶۰۵(۴) میلیون تومان ضرر

۵۰۵(۳) میلیون تومان ضرر

۸- در صورتی که درآمد کارگاهی در سال گذشته چهار برابر هزینه های تولید آن کارگاه و سود حاصل

بیست و چهار میلیون تومان باشد، پاسخ پرسش های زیر، به ترتیب از راست به چپ، کدام است؟

(الف) هزینه های تولید آن کارگاه، چند میلیون تومان بوده است؟ (کنکور سراسری ۱۴۰۳ - نوبت دوم)

(ب) میزان درآمد کارگاه در سال گذشته، چند میلیون تومان بوده است؟

(ج) مبلغ قابل محاسبه برای پرداخت مهم ترین نوع مالیات این واحد تولیدی، چند میلیون تومان بوده است؟

$$32 - 32 - 8 = 0 \quad (4)$$

$$24 - 32 - 8 = -16 \quad (3)$$

$$32 - 24 - 6 = 2 \quad (2)$$

$$24 - 30 - 6 = -12 \quad (1)$$

$$\text{سود} = \text{هزینه} - \text{درآمد}$$

$$\begin{aligned} \text{ب) } & \text{درآمد} = 24 \\ & 4 \times 8 = 32,000,000 \end{aligned}$$

$$(f \times x) - x = 24,000,000$$

$$fx - x = 24,000,000$$

$$3x = 24,000,000 \rightarrow x = \frac{24,000,000}{3} = 8,000,000$$

۹- فرض کنید تورم امسال ۳۲٪ بوده و هزینه تولید نیز به همین میزان افزایش یابد، در صورتی که تقاضا هیچ تغییری نکند و تولیدکنندگان بخواهند بدون تحمل زیان به فعالیت خود برای سال آینده ادامه دهند، کدام مورد درباره سود، درست است؟
(کنکور سراسری ۱۴۰۳ - فارغ کشور - نوبت دوم)

۱- نرخ سود کاهش می یابد.

۲- نرخ سود افزایش می یابد.

۳- میزان رقم سود تغییر نمی کند.

۴- نرخ سود تغییر نمی کند.

4 min

۱۰- صاحب شرکتی در طول یکسال ۵۶۰ میلیون تومان درآمد از ارائه ۷۰۰ فعالیت خدماتی بدست آورده است. اگر هزینه خدمات ارائه شده یک چهارم درآمد شرکت باشد، پاسخ پرسشهای زیر از راست به چپ کدام است؟
- سود این شرکت چند میلیون تومان است؟
- قیمت هر فعالیت خدماتی ارائه شده چند ریال است؟
(کنکور سراسری ۱۴۰۴ - نوبت دوم)

$$۶۰۰/۰۰۰ - ۴۲۰ = ۱۸۰$$

$$۶۰۰/۰۰۰ - ۴۲۰ = ۱۸۰$$

$$۸۰۰/۰۰۰ - ۴۲۰ = ۳۸۰$$

$$۸۰۰/۰۰۰ - ۴۲۰ = ۳۸۰$$

نور = هزینه - سود

$$۵۶۰ - (۵۶۰ \times \frac{1}{4}) =$$

$$۵۶۰ - ۱۴۰ = ۴۲۰$$

$$\begin{array}{r} ۵۶۰ \quad ۱۴ \\ \underline{۴۲۰} \\ ۱۴۰ \end{array}$$

$$\frac{۵۶۰/۰۰۰/۰۰۰}{۷۰۰} = ۸۰۰/۰۰۰$$

$$۵۶۰ \quad ۱۴$$

۷۰۰

۸۰۰/۰۰۰ ریال

۱۱- صاحب شرکتی در طول یک سال، ۵۶۰ میلیون تومان درآمد از ارائه ۷۰۰ فعالیت خدماتی به دست آورده است. اگر هزینه خدمات ارائه شده، یک چهارم درآمد شرکت باشد، پاسخ پرسش‌های زیر، به ترتیب از راست به

چپ کدام است؟

کنکور سراسری علوم انسانی داخل ۱۴۰۴

تشریح

- سود این شرکت، چند میلیون تومان است؟
- قیمت هر فعالیت خدماتی ارائه شده، چند ریال است؟

(۱) ۴۲ - ۶/۰۰۰/۰۰۰

(۲) ۴۲۰ - ۶/۰۰۰/۰۰۰

(۳) ۴۲ - ۸۰۰/۰۰۰

(۴) ۴۲۰ - ۸/۰۰۰/۰۰۰

۱۲- کارگاهی، کالایی را در سال به تعداد ۲۰,۰۰۰ تولید و به قیمت هر واحد ۱۲۰,۰۰۰ تومان فروخته است.

در صورتی که در هر ماه، مبلغ ۶۵ میلیون تومان در فرایند تولید هزینه شود و دولت، مالیاتی معادل ۱۰ درصد

به طور سالیانه بر سود ماضی از فعالیت تولیدی کارگاه وضع کند، پاسخ پرسش‌های زیر، به ترتیب از راست به

چپ کدام است؟

کنکور سراسری علوم انسانی داخل ۱۴۰۴

(الف) مالیات ماهیانه کارگاه به طور متوسط، چند تومان است؟

(ب) مانده خالص سالیانه کارگاه، چند میلیون تومان است؟

۱ ۱۳,۵۰۰,۰۰۰ - ۱۶۰۶

مالیات سالانه

۲ ۱۶۲,۰۰۰,۰۰۰ - ۱۶۰۶

۳ ۱۳,۵۰۰,۰۰۰ - ۱۴۵۸

۴ ۱۶۲,۰۰۰,۰۰۰ - ۱۴۵۸

$$\begin{aligned} \text{لر} &= \text{هزینه} - \text{درآمد} \\ (20,000 \times 120,000) &= 2,400,000,000 \\ \text{لر} &= 95 \times 12 = 710/000/000 \\ \text{لر} &= \text{هزینه} - \text{درآمد} \\ 240 - 71 &= 1,420,000,000 \times \frac{10}{100} = 142,000,000 \\ \frac{1,420,000,000}{12} &= 118,333,333 \end{aligned}$$

مانده خالص = مالیات - سود

